

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk statistik om befolkning och bostäder

(Ert dnr Fi2023/00395)

Sammanfattning

Migrationsverket är sammantaget positiv till förslaget. Det kommer innebära vissa utmaningar för Migrationsverket bl.a. kan verket komma att behöva ta fram nya metoder för att mäta andelen personer som är mellan referensdatum och s.k. livstecken. Myndigheten bedömer att dessa utmaningar i nuläget är hanterbara. För Sveriges del i stort, med en lång historik av folkbokföring, kan dock nämnas att förslaget till viss del ändå får anses omvälvande.

Begreppet stadigvarande bosatt och inskriven i mottagningssystemet

Det nya förslaget bygger på en gemensam definition av befolkningen som bygger på det statistiska begreppet *stadigvarande bosatt*. Det uppmuntras även att medlemsländerna använder sig av statistiska skattningsmetoder såsom *livstecken* och *andel kvarstannade*. Enligt förslaget ska det vara implementerat 2026.

Den största förändringen för myndigheten kommer troligen bli att verket till Statistiska centralbyrån (SCB) behöver kunna särskilja och rapportera asylsökande som varit bosatta i Sverige större delen av tiden under 12 månader. I Sverige räknas en person som bosatt först när en folkbokföring sker d.v.s. när personen bosätter sig i en kommun och att personen förväntas bo där mer än 12 månader. En asylsökande folkbokförs inte och vissa individer stannar i Migrationsverkets mottagningssystem längre än 12 månader. Detta kommer i sin tur att medföra förändringar för SCB och ev. även Skatteverket. För Migrationsverkets del bör det i nuläget inte innebära några större förändringar eller problem. Verket har möjlighet att rapportera vistelsetiderna för de som är inskrivna i mottagningssystemet. Det som kan vara mer problematiskt är om myndigheten ska göra prognoser för de personer som förväntas stanna mer än 12 månader i mottagningssystemet vid tidpunkt för rapportering.

I förslaget till förordning artikel 2 (2) a anges följande kring det: ”*De som anlänt till platsen för sin stadigvarande bosättning under de 12 månaderna före och till och med referensdatumet, och som avser eller förväntas vistas där större delen av tiden i minst 12 månader efter ankomsten*”(s. 22).

Samma sak gäller det som kallas *livstecken*. I förslaget beskrivs det på följande sätt i artikel 2 (3): ”*all information som visar att en person faktiskt befinner sig och är stadigvarande bosatt på det berörda territoriet. Informationen kan erhållas från alla lämpliga källor eller kombinationer av källor, inbegripet digitala spår av personen.*” (s. 22) Definitionen skulle möjligen kunna innefatta de individer som har fått ett avslagsbeslut, avvikit och där verket inte vet om någon utresa har gjorts. Denna grupp är emellertid väldigt svår att uppskatta och det kommer att behövas ingående diskussioner med andra myndigheter, bl.a. Polisen och SCB hur detta bör hanteras.

För Migrationsverkets del innebär som sagt de föreslagna förändringarna vissa utmaningar, men som myndigheten i nuläget bedömer som genomförbara. Förslagen kommer att innebära att verket kommer att behöva ta fram och validera statistiska modeller för att beräkna antalet individer som är mellan *referensdatum* och även undersöka hur myndigheten ska hantera definitionen av *livstecken*. Det senare kan vara utmanande, men något som myndigheten troligen delar med majoriteten av EU-länderna. För Sverige och vår långa historik av folkbokföring som grund för att räknas som bosatt kan förslaget komma att innebära en omfattande förändring.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Elin Fernhed. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Carl Bexelius deltagit.

Mikael Ribbenvik